

Plus

'Loop je te kutviolen, dan wordt het een rotzooi'

Met twee ex-criminelen bezocht de politie groep 8 van de Dapperschool in Oost om leerlingen te waarschuwen voor criminaliteit, radicalisering en de gevolgen van pesten.

Hanneloes Pen

BEELD DINGENA MOL

Ex-gedetineerde Eric (47) buldert door de klas en eist dat de leerlingen, veelal twaalfjarigen, hem met 'u' aanspreken. "Ik heb dat wel verdiend. Het is een godswonder dat ik deze leeftijd heb bereikt."

Hij is gekomen om de kinderen te vertellen waarom ze beter niet in de criminaliteit kunnen belanden. "Ik begon op jullie leeftijd. Ik had schijt aan de juffrouw, de politie en aan mijn ouders. Bij mij begon het met winkeldiefstal. Loop je te kutviolen, dan wordt het een rotzooi."

Hij pleegde zestien mishandelingen, talloze inbraken en overvallen en kwam verschillende malen vast te zitten. "Tussen grote getatoeëerde kerels. Aan het einde van mijn straf had ik een boekje vol telefoonnummers. De Criminele Universiteit van Amsterdam noemden we de bajes. Ik was dat vriendje waar je moeder je voor waarschuwt."

Hij vertelt hoe hij mensen 'naar de klote' heeft geholpen door ze tijdens een overval met tiewraps in hun winkel vast te binden, terwijl hij ondertussen sinterklaasliedjes zong. De klas lacht hard.

Eric leunt naar achteren: "Wie heeft hier ouders met een winkel?" Een jongetje steekt zijn vinger op. "Ik snap dat jullie lachen, maar stel dat ik tegen jouw moeder zeg: 'Openmaken trut!' Hoe zou ze zich na afloop voelen? Vind je me stoer?"

De vrouw van de winkel was ingestort, las Eric later in een rapport. "Ze donderde in elkaar toen ze me moest identificeren. Ik ben een harde stuiter, geen fucking mietje, maar ik zat te huilen toen ik las hoe ik haar geestelijk had geraakt."

Onverschilligheid

Ook Denzel (23) komt de klas vertellen hoe hij op jonge leeftijd vast kwam te zitten voor oplichting, overvallen en drugshandel. "Als zesjarige liep ik met een lepel naar de supermarkt en ging gratis eten." Een meisje grinnikt.

Maar Denzel heeft spijt en wilde dat hij de tijd kon terugdraaien, want zijn toekomst ligt moeilijk. "Ik kon gemakkelijk 20.000 euro op een dag opmaken, maar ik wil naar school, een baan vinden, huisje, boompje, beestje. Ik heb nog maar twee vrienden, de rest zit vast of is dood."

In groep 8 van de Dapperschool zijn al verschillende interventieprogramma's en methodes toegepast, zoals de Kanjertraining, soms met de ouders erbij. Maar het heeft weinig uitgehaald. "Je ziet dat er onverschilligheid optreedt," zegt juf Ratna (36).

"Sommigen zullen hier iets van meekrijgen, anderen hebben er lak aan. Het pestgedrag in deze groep is heel groot. Kinderen voelen zich bedreigd in de klas. Niemand zit met de rug naar elkaar toe."

Positieve keuzes

Of het programma van EPJO (Educatief Programma Jongeren), een samenwerkingsverband over misdaadpreventie van de Peter Faber Stichting, politie, het OM en ministerie van OCW wel aanslaat? "We zien doorgaans aan de interactie in een klas dat het programma aanslaat," zegt een woordvoerder van politie. "Het heeft inmiddels gedraaid op meer dan tachtig scholen. Er is vraag naar vanuit het onderwijs."

"Het programma is bedoeld om kinderen kennis te laten maken met regels, gedrag en keuzes. Slechte keuzes uit je jeugd zijn van invloed op latere leeftijd. Een strafblad achtervolgt je. Kinderen hebben een toekomst voor zich, daarom is het belangrijk om ze nu handvatten mee te geven om positieve keuzes te maken en niet te bezwijken onder groepsdruk."

Er worden vanochtend filmpjes getoond van criminelen die vertellen over de gevaren van de misdaad. Een van de jongens had een broer die jihadist werd. Hij werd later onthoofd teruggevonden. De politie waarschuwt voor het hebben van een strafblad, het doorsturen van naaktfoto's van medeleerlingen en de gevolgen van pestgedrag. "Want jullie zijn waardevol, en daarom wil ik jullie iets meegeven," zegt politieagent Gerard Zwartz die de kinderen graag positief benadert.